

УДК 658.5

Макуха Р.О. , здобувач освіти, магістр 073 Менеджмент**Науковий керівник: Грошелева О.Г., к.е.н., доцент кафедри менеджменту***(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)*

ЛОГІСТИЧНА СТРАТЕГІЯ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Виробництво товарів та послуг – основа економічного зростання. Статистика свідчить [1], що до початку повномасштабного вторгнення обсяги вітчизняного виробництва стабільно зростали: у 2021 р номінальний темп приросту склав понад 32%, разом з тим у 2022 р динаміка була від’ємною – обсяги зменшилися майже на 20%. У 2023 р економіка нашої країни почала оговтуватися від наслідків воєнної агресії, що призвело до збільшення вартості вироблених товарів та послуг більше ніж на 16%, але навіть така динаміка не дозволила досягнути довоєнних значень: у порівнянні із 2021 р обсяги скоротилися майже на 7%.

Однією з причин скорочення обсягів виробництва є проблеми у галузі логістики, зокрема пов’язані із руйнуванням інфраструктури та порушенням традиційних зв’язків у ланцюзі створення вартості. Порівняно із європейськими країнами внесок логістичної галузі у вітчизняний ВВП з урахуванням національного логістичного потенціалу є недостатнім: менше 4% на фоні 6,5 – 10% у розвинених країнах. Відновлення ланцюгів та забезпечення ефективності їхнього функціонування є одним з ключових параметрів відновлення промислового потенціалу економіки України в цілому, та окремих суб’єктів господарювання зокрема. [2]

У працях вітчизняних та закордонних науковців систематизовано теоретичні, методичні та практичні аспекти логістичного управління. При цьому, єдиного універсального підходу до визначення логістичної стратегії підприємства, її різновидів, а також специфіки формування в процесі ухвалення стратегічних рішень не сформовано. Це призводить до того, що підприємство повною мірою не використовує свій потенціал, оскільки саме формування логістичної стратегії сприятиме досягненню максимального результату діяльності підприємства.

Динамічні умови, у яких функціонує сучасне підприємство, вимагають використання стратегічного управління, орієнтованого на забезпечення конкурентоспроможного, ефективного та стійкого розвитку. При цьому стратегічний підхід розповсюджується на корпоративні та функціональні завдання, довгострокову перспективу розвитку суб’єкта господарювання, визначення його стратегічних компетенцій. Концептуально вибір відповідної стратегії означає, що з сукупності можливих альтернативних шляхів розвитку доступних підприємству, воно обирає конкретний перспективний напрямок для досягнення конкурентних переваг на ринку. В межах загальної корпоративної стратегії підприємство формує портфель функціональних стратегій, однією з яких є логістична стратегія, яка відображає напрям реалізації загальної стратегії за допомогою використання інструментів логістичного управління: міжфункціональної та міжорганізаційної координації та інтеграції.

Згідно із [3] під логістичною стратегією рекомендовано розуміти «головний напрям та комплексну програму дій та рішень, спрямованих на управління та раціональне використання матеріальних, інформаційних та фінансових потоків відповідно до довгострокових цілей і бізнес-стратегії підприємства».

В процесі стратегічного планування логістичної діяльності доцільно враховувати наступні фактори:

- економіко-географічне розташування контрагентів, необхідної логістичної інфраструктури;

- стадійність життєвого циклу підприємства, рівень впровадження інновацій, зокрема логістичного призначення;

- зміни, що відбуваються у економічному, інноваційному, соціальному, правовому, технічному та технологічному середовищах, що потенційно можуть змінити обсяги потреб, або унеможливити подальше традиційне використання певних видів продукції;

- посилення невизначеності та конкуренції у зовнішньому середовищі внаслідок насичення ринку, що вимагає використання гнучких стратегій розвитку, наявності вбудованих механізмів їх оперативного перегляду на базі систематичного моніторингу результатів діяльності підприємства;

- унеможливлення ефективного функціонування та розвитку підприємства без узгодження стратегій розвитку на рівнях регіону та галузі.

Вибір логістичної стратегії має ґрунтуватися на системному підході, який передбачає оптимізацію витрат вздовж всього ланцюга постачання з метою вдосконалення логістичних послуг, підвищення рівня прибутку та посилення конкурентної позиції.

Серед вітчизняних та закордонних науковців немає згоди щодо класифікації стратегій. Відповідно до [4] до класичних стратегій можна віднести ті, що визначають загальний розвиток суб'єкта господарювання: стратегію виживання, стратегію стабілізації та стратегію зростання.

Найбільш загальними логістичними стратегіями є:

- «худа» стратегія: мета – виконати виконання кожної операції із мінімальним залученням ресурсів; базові принципи – принципи управління витратами. Типовий підхід до реалізації: докладний аналіз операцій та наступна відмова від тих, що не додають цінності;

- динамічна стратегія: мета – забезпечення споживачам обслуговування високої якості через оперативне реагування на зміну існуючих та формування нових умов. Аспектами динамічності є швидкість реагування на зовнішні умови та здатність корегувати логістичні характеристики з урахуванням потреб споживачів.

Концептуально обидві стратегії враховують рівень задоволення споживачів і низькі витрати, але інструменти досягнення цих цілей використовують різні.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики : офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 01.10.2024)

2. Мороз С., Левченко С. Логістична галузь України: економічне значення галузі, втрати та перспективи розвитку в умовах війни. *Scientific journal "Development service industry management"*. 2023. № 3. С. 75 – 82. DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3\(11\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3(11))

3. Водолажська Т.О. Логістична стратегія підприємства: сутність поняття. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. № 37. С. 48 – 60. DOI: <https://doi.org/10.30977/ЕТК.2225-2304.2021.37.48>

4. Тимошук О.М., Мельник О.В., Сьомін О.А. Формування логістичної стратегії підприємств водного транспорту. *Економіка та держава*. 2018. № 3. С. 40 – 44.